

Kapáljunk géppel!

Rajonunk egész területén folyik a növényápolás. A kollektivisták, társult és egyéni dolgozó parasztok serényen gyomlálnak, kapálnak. Szükség is van most a kapára, aca-
tolásra, mert a szokatlanul bőséges májusi eső után rohamosan nő a burján, a gaz, a kultúrnövények leg-
nagyobb kártevője.

A tudomány s a kiváló mezőgaz-
dasági termelők tapasztalatai arra
tanítanak, hogy a vetéstől a betakarítá-
sáig állandóan ápolni kell a növé-
nyeket. S a növények ápolási ideje
aránylag rövid idő, mert 30–50 nap
alatt háromszor, négyszer is meg kell
kapáljuk a kukoricát, cukorrépát,
burgonyát, napraforgót, ha azt akar-
juk, hogy gazdag legyen a termés.

A gépek lehetővé teszik, hogy
gyorsan és jól dolgozzunk s kiváló
minőségű növényápolást végezzünk.
Segítségükkel jobban művelhetjük
meg a földet és így nagyobb termést
érhetünk el. Ezért cselekvőnek is kell,
hogy vegyék részüket a növényápo-
lásból a gép- és traktorállomások
dolgozói. Nagyrésztben az ő munká-
jukról függ, hogy a kollektív gazda-
ságok és mezőgazdasági társulások
idejében elvégezzék a kapálást.

Az ujjadai gépalomás nagyszerű
eredményt dicsekedhet ezen a té-
ren. Szerződés-közlést tervét a kapá-
lásra 104,5 százalékkal teljesítette.
Csak a Tisa Nou-i kollektivistáknak
380 hektár, az angykultúli kollek-
tivistáknak pedig 340 hektár terület
gépi megkapálását vállalták.

Az állami gazdaságokban is külö-
nös gondot kell fordítani a gépek tel-
jesítőképességének minél tökéletesebb
kihasználására. Egyes állami gaz-
daságok ugyanis a növényápolás s a
betakarítás idejére nem mindig tud-
nak elegendő munkaadót biztosítani.
Ha a traktorok, kultivátorok és a ka-
pálógépek teljesítőképességét nem
használják ki, akkor könnyen elfo-
jtatja veléseiket a gyom. Az ide-
nyetlen állami gazdaságban sem
szabad elfordulni olyan eset, mint
amilyen tavaly az ujjadai és monos-
tori állami gazdaságban történt, hogy
a kukoricavetés legnagyobb részének
megkapálását elhanyagolták s így
alig feleannyi termést, mint amennyit
jó növényápolással elérhettek volna.
Egyes helyeken még idegenkednek
a gépi kapálás meghonosításától, pe-
dig a gépi munka összehasonlítha-
talanul szaporább és előnyösebb,
mint a kézi. Ennek érzékeltetésére
elég megemlíteni azt, hogy addig,
amíg egy ember naponta kézzel csak
10–12 ár földet kapál meg, traktor-
vontatású kultivátorral ugyanannyi
idő alatt 11–12 hektáron is el lehet
végezni ezt a munkát. S emellett a
kultivátorral, vagy a kapálógéppel
végzett munka után sima marad a
föld, kisebb a párolgási felület, job-
ban megmarad a talaj nedvessége s
így gyorsabban fejlődik a növény.

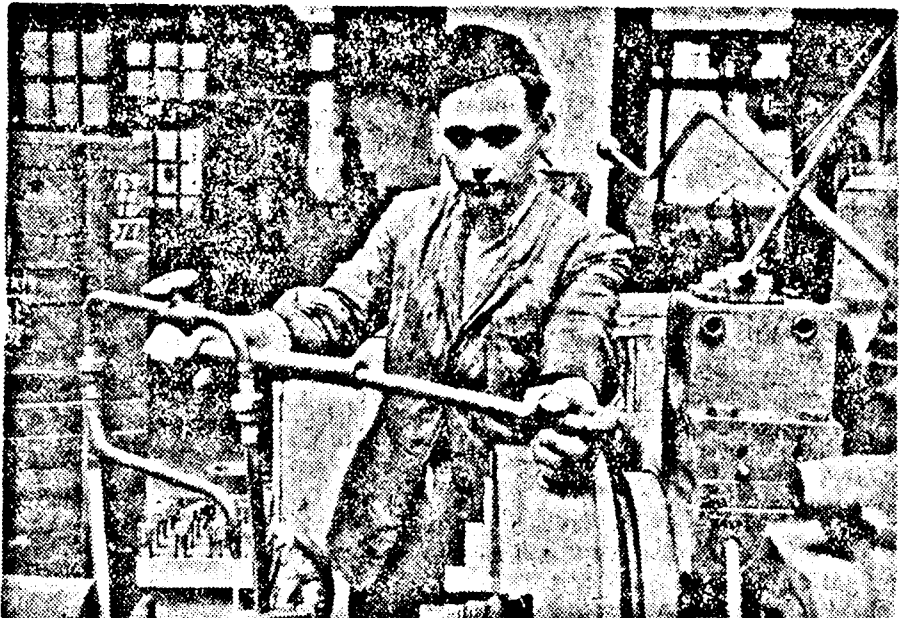
A négyzetesen vetett kapásnövé-
nyeket hosszabban és keresztesben is
megkapálhatjuk. Az idén számos kol-
lektív gazdaságban nagyobb területen
vetették négyzetesen a kapásnövénye-
ket s főként a kukoricát. A nagyira-
tosi kollektivisták például a kukorica
vetésterületük közel 80 százalékát, a
kisiratosiak pedig több, mint felét, a
sági kollektivisták majdnem 100 hek-
táron, az angykultúli 40 hektáron, a
szentpálai pedig 16 hektáron ve-
tették négyzetesen fészkebe a kukori-
cát. Ha gondosan s géppel művelik
meg földjüket, a nagy termés sem
fog elmaradni.

Nemcsak a mezőgazdaság szocia-
lista egységei, hanem az egyéni
gazdálkodó dolgozó parasztok is
lehetőségekhez mérten géppel kell,
hogy kapáljanak. Sok egyéni terme-
lőnek van fogatos kapája s ezzel na-
ponta két hektáron is elvégezheti ezt
a munkát. A dolgozó parasztok se-
gítsék ki egymást fogatos kapával, a
néptanácsok feladata, hogy megszer-
vezzék e kapák jó kihasználását.

A növényápolás gyors elvégzése
érdekében ki kell szélesítenünk a ha-
zafias és a szocialista versenyeket.
A mezőgazdasági szakembereknek ta-
nácsaikkal és útmutatásaikkal segíte-
niük kell a dolgozó parasztokat a
gépek beállításában és helyes keze-
lésében. A párttagok, néptanácsi
képviselők járjanak élen ebben a
munkában, mutassanak jó példát a
dolgozó parasztoknak.

A kapálás nagyon sok munkaadót
igényel. Ezért gyorsan és jól csak
egy végezhetjük el, ha ezt a műve-
letet minél szélesebb körben gépesít-
jük. A több kukoricáért, burgonyáért,
cukorrépáért, napraforgóért folyó
harcban, most egyik fontosabb ta-
teendő: minél nagyobb területen gé-
pi kapálást meghonosítani, pe-
dig a gépi munka összehasonlítha-
talanul szaporább és előnyösebb,
mint a kézi. Ennek érzékeltetésére
elég megemlíteni azt, hogy addig,
amíg egy ember naponta kézzel csak
10–12 ár földet kapál meg, traktor-
vontatású kultivátorral ugyanannyi
idő alatt 11–12 hektáron is el lehet
végezni ezt a munkát. S emellett a
kultivátorral, vagy a kapálógéppel
végzett munka után sima marad a
föld, kisebb a párolgási felület, job-
ban megmarad a talaj nedvessége s
így gyorsabban fejlődik a növény.

A fiatal esztergályos

A G. Dimitrov gyárban sok a fiatal, jól szakképzett munkás. Meg-
szokott látvány, hogy egy-egy fiatal esztergályos szorgalma és ügykez-
te révén rövid idő alatt válik a termelés élénjárójává. Ezek az ifjak az-
után mindent megtesznek, hogy a tervelőirányzat rájuk eső részét telki-
smeretesen teljesítsék. Ilyen Postmayer Pál esztergályos is. A képen
Postmayer Pál látható esztergálya mellett.

Szerda délután a
December 30-gyár
kulturterében a
városi békeharci-
bizottság a G. Dimitrov, a I. Ranghe-
t és a December 30 gyárak békeharci-
bizottságaival együtt nagygyűlést
szervezett. A kulturteremben össze-
gyűltek előtt, miután Onceanu Sima,
a városi békeharcbizottság alelnöké-
nek megnyitóbeszéde elhangzott, a
feszültség a népek békevágyáról, a
békes egymássalélt és nagyszerű
példáiról beszéltek. Elsőnek Ionescu
Elena, a December 30 gyár mérnöke
beszélt.

— Öt évig tanultam a Szovjetunió-
ban. Ez idő alatt meggyőződtem ar-
ról a förtelen békekaratról, amely
a szovjet embert jellemzi. Ott mind a
munkás, a kolhozparaszt, mind a ta-
nár és a diák egyformán cselekvően
harcol az emberiséget fenyegető bor-
zalmas veszély, a háború ellen.
Együtt tanultam orosz, görög, lett,
magyar, bolgár, koreai, kínai, cseh
és lengyel nemzetiségű diákokkal.
Nem volt közöttünk sohasem ellensé-
geskedés, csak egyetlen akarat fűtött
bennünket: segíteni egymáson, hogy
minél jobb eredményt érjünk el a ta-
nulásban. Azt az örömet és együtt-
érzést nem lehet leírni, amikor vé-
getért a koreai háború. A koreai diá-
kokat elhalmoztuk szívünk minden
szeretettel. Az öt év elmúlt, — fol-
yattat Ionescu elvtársnő — de az ősz-
szétartozásnak ez az érzése annyi
más nemzetiségű diáktársamból s az
én lelkemből nem múlt el.

A békeért hallatták szavukat

Ezután a I. Ranghe-t gyárból Bo-
tos András írását Ligeti Aladár ol-
vasta fel.
— Több külföldi országban fordul-
tam meg, mint gyárunk küldötte.
Meggyőződésem arról, hogy nincs
olyan nép, amely ne szeretne békében
élni, amely ne harcolna szívesen
munkával saját boldogságáért.
Az elmúlt évben Törökországban
voltam az Izmir-i Nemzetközi Kiállí-
táson. Törökországban tapasztaltam,
hogyan is élnek az ottani emberek.

Kis munkaközösséggel — jó eredmény

Kis munkaközösséggel rendelkezik
az Avram Iancu-terti ipari céllé-
terület 8-as üzlete. A kis munkaközö-
ség azonban az eladási terv teljesí-
tésére, a vásárlók lelkiismeretes,
udvarias kiszolgálására törekszik.
Glück Miklós már több éve vezeti
ezt az üzletet odaadással és hozzá-
értéssel.

Az eddig elért sikereik a jó mun-
kát igazolják. Egyetlen nap alatt 150
kilo talpat, nagymennyiségű kapta-
köt, különböző méretű szeg, patkót,
stb. adtak el. Múlt hónapban például
a tervelőirányzatot 19,5 százalékkal
haladták túl.

Az R. M. P. Arad-városi és rajoni bizottsága, a városi és rajoni néptanács lapja

XII. évfolyam, 3495. szám

1956. május 19. szombat

4 oldal, 20 bani

Mai számunk negyedik oldalán:

★ L. F. ILJICSEV SAJTOER-
TEKEZTE A SZOVJETUNIO
ES FRANCIAORSZAG KOR-
MANYKÜLDÖTTSEGEINEK MA-
JUS 17-I TÁRGYALÁSARÓL
★ FRANCIA KÖNYVKIALLITÁS
NYILT MEG MOSZKVA
★ A KINAI NK ELISMERÉSE
MEGFELÉL EGYIPTOM ERDE-
KEINEK

Kitűnő étkezde

A városi közüzemek (ICA) párt-
alapszervezete nemrég elemzte
azt, hogy az étkezde hogyan elégíti
ki a dolgozók igényeit. Kitűnő, hogy
az utóbbi időben az étkezde tevékeny-
sége lényegesen megjavult, válto-
zatos, izletes ételeket szolgáltatnak fel a
dolgozóknak.

Az étkezde tevékenységének javu-
lása főként a melékigazdaság jó
munkájára vezethető vissza. A mel-
lékgazdaság nemcsak a szükséges
zöldség- és főzelékfélékkel — ame-
lyeknek a befőzésével, helyes tárolá-
sával a téli szükségletet is fedezhet-
ték —, hanem hízlati sertéssel, ismét
húslevesével és zsiradékkal is ellátta
az étkezdet. A változatos és izletes
étel — 1.15 lejes árban — vonzotta
a dolgozókat s így most naponta át-
lag 350-en érkeznek a vállalatnál.
Gyengélkedők számára külön főz-
nek s az étrendet orvosi előírás szeri-
nt állítják össze.

Már jó előre gondoskodnak a téli
időszakra az étkezde ellátásáról: 5
hektár területen zöldség- és főzelék-
féléket ültetnek, amely biztosítja az
étkezde szükségletét egész évre.
Az elért eredmények Boariu Iosif,
az étkezde vezetőjének lelkes munká-
járól tanuszkodnak. Kiss Mária és
Neisatz Anna szakácsnők, valamint
Barbu Florica jól kezelik a főzőkana-
lat, amit a felszolgált ételekért el-
hangzott elismerések is bizonyítá-
nak.

Riven Ioan,
levelező.

Napközi otthon létesítenek

A nyári mezőgazdasági kampány
idejére Zimándközön napközi otthon
létesítenek. A közleg asszonyai szí-
vesen veszik ki részüket a helyiség
meszeléséből, takarításból. Lelekes
munkájukkal kitűntek Megyeri Etel-
ka, Katona Rozalia, Katona Eszter
és még többen mások. A közös mun-
kával létrehozott napközi otthon le-
hetővé teszi, hogy a szülők zavarta-
lanul dolgozhassanak a mezőn, míg
gyermeküket az otthonban szerető
gondoskodással veszik körül.

Kiss Béla,
levelező.

Fordítsunk nagy figyelmet a növényápolásra!

Rajonunk területén a mezőgazda-
sági dolgozók csaknem teljesen be-
fejezték a tavaszi vetéseket. Csak
azok a helyek maradtak vetetlenül,
ahol talajvíz van. A legtöbb helyen
hozzálították a növényápoláshoz.

Rajonunk és városunk mezőga-
dasági területén május 16-ig 1103 hek-
tár cukorrépát, 177 hektár kukori-
cát, 56 hektár napraforgót, 43 hektár
burgonyát kapáltak meg. A növény-
ápolási munkák élen haladnak a vla-
dimirescul, kisiratosi, angykultúli,
Tisa Nou-i, mondorlaci, szentpáli,
Gáj-buzsáki, csicséri kollektív gaz-
daságok, iratosi, világosi, vingai me-
zőgazdasági társulások. A csicséri
kollektivisták a cukorrépa második
kapálását is befejezték.

Az utóbbi gyakori záporok meg-
gyorsították a gyomnövények fejlő-
dését és megkövetelik a gyors ka-
pálást. Ennek ellenére egyes közleg-
ben a növényápolási munka lassu
ütemben halad. Ezek között említhet-
jük meg Firiteaz, Pankota közlegéket,
ahol az egyéni dolgozók a parasz-
tökök még hozzá sem láttak a ka-
páláshoz.

A növényápolási munkák gyors
elvégzéséért a mezőgazdasági dolgo-
zóknak széles körben használniuk
kell a lövontatású ekekapákat és a
traktorvontatású kultivátorokat. A
növényápolási munka sikeréért a
pártalapszervezeteknek és a közlegi
néptanácsok végrehajtó bizottság-
nak mozgósítaniuk kell a dolgozó
parasztágot.

GYERMEKEINKNEK

Az üzletek kirakatai-
ban az utóbbi napokban
szébbnél szébb gyer-
mekholmik jelentek
meg: ruhácskák, cipők,
kötött áruk. A gyárak-
ban, üzemekben új vá-
lasztékot terveznek és
készítenek a közelebbi
gyermeknapra.
Különösen a konfek-
ció üzleteiben nagy a
választék. Különböző
kicsinyek számára.

A tervek szerint eb-
ben az évben 55,4 szá-
zalékkal több gyapju
szővőátut gyártanak a
gyermekruhák részére, mint
1955-ben. Ugyanakkor
a pamutszövetek 67,3,
a köt-szővött anyagok
pedig 19,8 százalékkal
haladják túl az elmúlt
évi termelt mennyisé-
get.

HARMINCOT ÉV A SZINPADON

„...olyan darabokban játszhatom, amelyeknek mondanivalója elgondolkodtat, nevel”

Az évfordulók, jubileumok állo-
mást jelentenek, ilyenkor felmérjük
a megtett utat és erőit merítünk a
jövőre, hogy még jobban megál-
helyünk a további feladatokkal
szemben. Romeo Lazarescu, az Aradi
Állami Színház tagja ma jubilát:
most tölti be 55. életévét és har-
mincöt éve annak, hogy nevetet és
elgondolkodtat a „világot jelentő
deszkákön.” Számára ez az ünnep
nem kikapcsolódás, hanem még fo-
kozottabb munka, harc, előadómű-
vésze tökéletesítéséért: színészi pá-
lyaútjának 35. évfordulóján. E.
Scribe szellemes vígjátékában, az
„Egy pohár víz”-ben lép fel. Lord
Bolingbroke szellemeskedő, gunyo-
lódó, megértő, nemesszívű alakját
eleveníti meg.

A próbák közötti szünetben felke-
restük a művészt és néhány kérdést
intéztünk hozzá.

— Hogyan kezdte színészi pálya-
útját?

— Husz éves koromban a buka-
resti törvényszéken hivatalnokosko-
d-
tam. Az 1920-as évek elején a
színházak egy csoportja a Dacia
teremben tartózkodott és várta a fej-
vési munkában az értéket. Elisme-
résül én is megkaplam a „kulturális
érdem” elnevezésű kitüntetést.

— Mit jelentett és jelent Ön szá-
mára a felszabadulás?
— Sokat, nagyon sokat lehetne
erről beszélni. De talán maradjunk
csak annál, ami a legkedvesebb szá-
munkra: a színészi munkánál. A
gondolkodó, haladó felfogású mű-
vészek számára állandó küzdelem, vi-
vódást, belső megfeszítést jelentett
a mulatban a színészi élet. A megé-
helésért való küzdelem rákényszerít-
ett bennünket, hogy lemondjunk
nemesebb vágyainkról, törekvéseink-
ről. El kellett fogadnunk azt az ál-
lapot, hogy a színész eszköz, a-
melynek kizárólagos feladata, hogy
szórakoztasson. S ebből következik
az is, hogy lenéztek, megvetették,
nem tartották egészértékű emberek.
Mindez megszünt és ma már a
mult nyomozást emlékeihez tartozik.
Ime, főleg ezt jelentette számomra
a felszabadulás.

— Más körülmények között vajon
feltehetően volna olyan remek, ér-
tékes darabokban, mint Osztrovszkij:
a Hozomány nélküli lány című szin-
műve, Chirijescu „Szajkók” című eza-
tirikus vígjátéka, vagy Scribe Egy
pohár víz című közismert és közke-
velt szellemes komédiája. Ma olyan
darabokban játszhatom, amelyeknek
komoly művészi értéke van, mon-
danivalójukkal elgondolkodtatnak és
nevelnek.

— Es vajon még álmomban is
gondolhattam-e volna arra, hogy
ilyen ünnep alkalmából az állam és
a párt vezetői közül többen meleg
baráti szavakkal üdvözlőjenek, mint
ahogy most történt. Talán ennél is
jellemző arra, hogy összehasonlítha-
talan más élete van ma a művész-
embernek, mint a mulatban.

— Bejezésül mondjon néhány
szót új szerepéről.

— Scribe bájos komédiájának
színehozatalára Al. Miculescu fiatal,
tehetséges rendező irányításával ké-
szültünk. Teljes mértékben elfogad-
tam felfogását és igyekeztem minél
hívebben életrekelteni elképzeléseit.
De meg kell jegyeznem, hogy ilyen
lelkialapothoz, mint most, nagyon
rég nem voltam színpadon. Művészi
pályám terjedelmes, eseménydús
szakaszát ünnepelem és tudom, hogy
éppen ezért a bemutatás estjén min-
den néző meg fogozottabb igény-
séggel figyeli játékomat. Az elmé-
lyült munka, úgy gondolom, meg-
hozza a maga gyümölcsét. A színész
előadás előtt azonban sohasem
mondhat biztosat. Majd a közönség
dönti el, hogy játéka megérdemli-e
a szívből jövő, hálás tapsot.

Farkas Tibor

SZEMPONTOK A KÖBÖN

— Szatíra —

Vidám Márton eltűnődve állt íróasztala előtt. Barátai röviden csak Marcink becézgetik, de most életbevágó dolgok felett gondolkodott s éppen ezért nevét meghazudtoló komolysággal szövegelt a saját magát: „No, Márton... no csak, Márton!”

Mert miről is volt szó? Előtte kézirathalmaz hevert az asztalon... kézirát, élete első nagy írásműve. Eddig megjelent kis karcolatai, rövid elbeszélései szinte eltörpültek, homályba veszték a nagy munka árnyékában. Igen, a téma megértte a fáradságot. Tesztet öltött végre a reményteljes mű. Ismeretelnek, fantáziájának, akaratának első születte. Az alkotás... az alkotás!

Vidám Márton boldogan csapta hirtelen alá kis regényét és elvitte Zord Péterhez, a megalkuvás nélküli irodalom kritikusához.

A hírneves kritikus — hogy tekintélyen csorba ne essék — természetesen megtartotta a... hogy is mondjam csak... a kellő távolságot. Így hát bármilyen bizakodó is volt Vidám Márton, nem tudta leküzdni egyvagy két harapódzó szorongását, amikor átnyújtotta kézirátát Zord Péternek.

— Kinek adott még belőle? — kérdezte a mord Zord.

— Senki másnak — hebegte az ifjú s akaratlan félszége egyre szembetűnőbbé vált.

— Helytelen — pózolt a bösz kritikus. — Adjon át egy példányt Mérges Pál kollégámnak is. Több szem többet lát.

— Kérem szépen... úgy fogok cselekedni — mondotta halkan Vidám Márton s arra gondolt, hány éjszakát kell ismét átüszni a másodszori gépeléssel.

Ezután elakadt a beszéd fonala. Zord Péter az íróasztala fiókjaiba csuszította a kézirátot, aztán körmeit piszkálgatva, mély hallgatásba merült. Bizonyára ez volt a munkamódszere, vagy talán hlymódon készült fel a nagy túsára.

— Mikor jöhettek a válaszer? — kérdezte végre szerényen Vidám Márton, ügyelve arra, hogy ki ne zökkenne melázásából a nagy kritikus.

— Majd értesítem — volt a rövid válasz.

Az ifjú trójelölt hazament és még aznap hozzáigott a munkához. Aznap elkészült, elvitte a kézirátpéldányt Mérges Irodalomkritikusnak is.

Azután türelmesen várt.

Közben barátja, a vasesztergályos elolvasta az írásművet. Nagyon tetszett neki, de...

— Nem tudom neked megmagyarázni... a téma jó, fordultatos. Figurálat mintha az életből leste volna el... igen, igen... így van ez, egészen egy... de valami mégis hiányzik... megvan... a fejlődési távlat! Azt hiszem, ez az... nem értek az irodalomhoz... de azt hiszem, ez hiányzik belőle.

Vidám Mártonnak jól esett a dicséret és úgy érezte, barátja igazat mond, amikor az írásmű hiányosságaira igyekszik rátapintani. Már érlelődött benne a gondolat, de várt... mit szólnak a kritikusok?

Hat hónap nem is hosszú idő, csokely félév... tudnillik ekkor hivatta magához Zord Péter a reménykedő ifjút.

Zord Péter sajnálkozva nézte az előtte megilletődve álló trójelöltet.

— Újjon le, fiam... rövid lesznek. Sok mondanivalóm egyébként sincs. A téma jó, de a kivitelezés... hát erre nem találok megfelelő szavakat. Ambar tekintve, hogy kezdődött van szó, nem akarok túlságosan szigorú lenni. Nézzé, fiam, maga még tapasztalatlan... igen, igen... nem akarom azt mondani, hogy tacsó. Eltekintve a hemzsegő stílushibáktól, hol van ebben az írásműben, vagyis hát ebben a dolgozatban a párt... a vonal? Es miért tette meg hősének azt a szerencsétlen vasgyurót... hát a párttitkár mire való? Fiam, ha maga ebből a kis regényből akar, vagyishát tudna valamit csinálni, először is állítson be egy párttitkárt. Még pedig olyan párttitkárt, aki magasan felül áll az emberek... érti, fiam, magasan! Es nem látom az osztályellenséget sehol... talán elbujtatta? Fiam, azt nem kell elbujtatni... csak ki vele... hadd lássa ország-világ! Tehát se vonal, se párttitkár, se osztályellenség... hol él maga, édes fiam... forradalomban vagyunk! Itt nincs helye érzélgésnek... szerelm! Idillnek. Huzza ki, barátom, huzza ki a szerelmet... most nincs időnk ilyesmire. Mindenki épít, dolgozik... éjt nappallá téve lótnak-futnak az emberek... tanulnak, termel-

nek... termelnek és megegyeznek termelnek... és az osztályellenség közben nem alszik. Ez kell! Nna... gondolom, megértett. Ha akarja, dolgozza át, de vonal, párttitkár és osztályellenség nélkül ne is hozza el. Es a szerelem, barátocskám... a szerelem már kiment a divatból. Tettek... igen, mi a tettek emberei vagyunk!

— Szóval...? — Szóval, ne tarlison fel, fiam — s az eddigi leereszkedő hang most hirtelen felcsattant, — sok a munkám!

Vidám Márton úgy támolygott ki a szobából, mint aki súlyos operáció után először lép le az ágyról.

De még fel sem ocsudott, amikor megkapta az értesítést Mérges Páltól, hogy jelentkeztek a kézirát ügyében.

Szívében nyiladozó reménnyel kereste fel a mestert.

Mérges Pál hátralt kezekkel fel-alá száguldott szobájában s míg beszélt, pillanatra sem hagyta abba a szűk keretek közé méretezett rohangálást.

— Ember, maga csak azért írta tele ezt a kétszázötven oldalát, hogy tájékoztó dührohamot csikarjon ki belőlem... belőlem, a legcsendesebb lényből! Mit gondolt és mit akar tulajdonképpen... ma már nem lehet így! Telerakni egy írásművet habzsozajú aktivistákkal, termeléssel, vonallal! Hol az ember... a mindennapi gondokkal küzdő, szerelmét áhi-tozó emberpár? Hol él maga egyáltalában? Magában nincs szív, lélek, erő, vágy... vágy egy édes lány után? Maga szerint a szerelem sivár rabszolgaság... beleesek, benne vagyok, kész. Es a szenvedély? Es az emésztő vágy? Es az erotikum... igen, igen, a szerelem ize, zamata? Hát hol él maga, ember... ember?! Nem mondom, szép dolog a termelés... kell is. De amellet szórakozni, mulatni, vágyakozni, szeretni is akarunk... akarunk, ember! Érti maga ezt? Es hol a fordulat... Az nincs... de osztályellenség, az lépten-nyomon ott mozog a szemünk előtt. Ember, hát maga azt sem tudja, hogy az osztályellenség az bujkál... alig látjuk! Egyáltalán van magának fogalma a szocialista realizmusról? Nincs! Erzeketlen alakokat visz a cselekménybe, akik elkapott frázisokat szajkóznak! Azt tanácsolom, gyurja át az egészét. Azt az aktivistát hagyja ki, vagy esetleg csak érzékeltesse, a lakatosból csináljon egyszerűbb munkást... mit tudom én... talán egy utcaszépítő. Es szeressen az az ember... szeressen tüzzel, hévvel, kinnal, szenvedéllyel!

Vidám Márton ismét csak annyit tudott kinyögni: — Szóval...? — Szóval hagyjon engem dolgozni — állt meg most szétterpesztett lábakkal Mérges Pál az 1. u. előtt. — En kritikus vagyok, feladatom a bírálát... no, és természetesen a kéder-nevelés. Hozzon nekem kifogástalan munkát... ember!

Vidám Márton odahaza megegyeztetve átváltoztatta kézirátját. Erlemtelenül bántult maga elé. Amint az egyik kritikus mondott, a másik szerint jó lenne, amit viszont a másik mondott, az egyik szerint lenne jó. Most ebben a munkában vagy mindakettő megvan, vagy egyik sincs meg.

Vidám Márton még öt kritikushoz vitte el munkáját. Az ifjú tehetségét többé-kevésbé mindegyik elismerte. Ellenben... az egyik azt tanácsolta: tegye át a cselekményt falura, sokkal hálásabb terület. A másik azt javasolta, helyezze előtérbe a nőkérdést. A harmadik úgy vélte, ki kell gyomlálni belőle minden sallangot, azután az egészet valami ujszerű környezetbe áttütni... ezt egyébként a szerzőre bizza. A negyedik úgy gondolta, hogy induljon ki a végéből, forgassa az eseményeket visszafelé és kössön ki a jövőbe. Az ötödik száztízöt pontban sorolta fel megjegyzéseit... válassza ki az ifjú a legmegfelelőbbet.

Három évig húzódott a dolog. Vidám Márton arca — fiatal kora ellenére — harázdák jelentek. Kedélyállapota annyira leromlott, hogy nevét nyugodtan Buskomor Mártonra változtathatta volna. Már lemondott minden reményről.

Barátja, a vasesztergályos viszont nem mondott le s az ötlete volt az is, hogy az üzemi irodalmi kör bővített ülésén rövid ismertetés és néhány részlet felolvasása után értékelje ki Vidám Márton kis regényét. Ez meg is történt s az eredmény kimondottan pozitív volt.

Az irodalmi kör vezetősége erre az ülésre meghívta Zord Péter és Mérges Pál kritikuskat is. A megbeszélés alatt mindketten szerényen és hallgatagon ültek a terem egyik rejtettnek vélt zugában. Nem igen szerették a nyilvánosságot. Am a vitát vezető elnök egyenesen felszólította őket: nyilatkozzanak!

Beszélniök kellett és talán az ott elhangzottak hatása alatt, vagy talán ösztönzést rohamukban kijelentették, hogy az írásmű valóban tehetséges szerző munkájára vall és biztatós szavakon, valamint a már előző felszólalók által említett hibákon kívül ők sem mondhatnak egyebet.

— Mégis... — biztatta őket az elnök — mint szakemberek, talán észlelték más hiányosságokat is? — Más hiányosságokat?... — A két kritikus egymásra nézett.

— Megvan! — kiáltott fel aztán hirtelen örömmel Mérges Pál. — A hiányosság kérem az... a tulajdonképpen, a legkomolyabb hiányosság, hogy ennek az írásnak már ezelőtt három évvel meg kellett volna jelennie!

hábakkal Mérges Pál az 1. u. előtt. — En kritikus vagyok, feladatom a bírálát... no, és természetesen a kéder-nevelés. Hozzon nekem kifogástalan munkát... ember!

Vidám Márton odahaza megegyeztetve átváltoztatta kézirátját. Erlemtelenül bántult maga elé. Amint az egyik kritikus mondott, a másik szerint jó lenne, amit viszont a másik mondott, az egyik szerint lenne jó. Most ebben a munkában vagy mindakettő megvan, vagy egyik sincs meg.

Vidám Márton még öt kritikushoz vitte el munkáját. Az ifjú tehetségét többé-kevésbé mindegyik elismerte. Ellenben... az egyik azt tanácsolta: tegye át a cselekményt falura, sokkal hálásabb terület. A másik azt javasolta, helyezze előtérbe a nőkérdést. A harmadik úgy vélte, ki kell gyomlálni belőle minden sallangot, azután az egészet valami ujszerű környezetbe áttütni... ezt egyébként a szerzőre bizza. A negyedik úgy gondolta, hogy induljon ki a végéből, forgassa az eseményeket visszafelé és kössön ki a jövőbe. Az ötödik száztízöt pontban sorolta fel megjegyzéseit... válassza ki az ifjú a legmegfelelőbbet.

Három évig húzódott a dolog. Vidám Márton arca — fiatal kora ellenére — harázdák jelentek. Kedélyállapota annyira leromlott, hogy nevét nyugodtan Buskomor Mártonra változtathatta volna. Már lemondott minden reményről.

Barátja, a vasesztergályos viszont nem mondott le s az ötlete volt az is, hogy az üzemi irodalmi kör bővített ülésén rövid ismertetés és néhány részlet felolvasása után értékelje ki Vidám Márton kis regényét. Ez meg is történt s az eredmény kimondottan pozitív volt.

A művészetek berkeiből

Újtipusu színészek nevelődnek

Néhány nappal ezelőtt egyik esztelen hatalmas társasgépkecs állt meg az aradi Kamaraszínház bejáratánál. A kocsiból vidám hangulaton nagyszámú fiatal férfiak és nők szálltak ki és a sok ismeretlen, először látott arc között, ismerősökre lettem figyelmes: hiszen ezek a temesvári színészek.

— Igen, mi vagyunk — igazolta kissé feleslegesen felfedezésem helyességét Rappert Károly, a temesvári Állami Magyar Színház tehetséges tagja.

Kiderült, hogy a temesvári állami román és magyar színházi együttesek számos tagja, igazgató és rendező kíséretében állított Aradra, hogy résztvegyen az aradi színház most bemutatásra kerülő, Scrib, remekmű számba menő Egy pohár víz című vígjátékának kritikái főpróbáján.

Tehát amolyan tapasztaltcsere — gondoltam —, de mindjárt rájöttem, hogy hibásan, mert mindazt, amit a látogatás jelent, nem lehet egyszerűen beleszorítani a ma már kissé közhellyé sablonosított „tapasztaltcsere” meghatározásba.

Nem, mert amint arról a beszélgetések során meggyőződtem, a temesvári színházaknál alapos nevelőmunka folyik. Ez a mai aradi kiroccanás is egyik formája az újtipusú káderké nevelésének. Lássák más együttesek előadásait is, vegyék észre és tájálják az azokban a

hibákat, tanulják meg belőlük azt, ami helyes és így fejlesszék saját képességeiket.

Jólleső látvány volt, amint a nézőtér széksoraiban elvegyülve ültek román és magyar színészek, akik noha más-más nyelven beszéltek, szemükben ugyanaz a vágy csillogott: jobbat, mindig tökéle-sebbet termelni művészi síkon is.

Megérlelődött bennem a meggyőződés: a temesvári színházi együtteseket ez a káderpolitika hamarosan hozzásegíti céljukhoz, hogy felsorakozzanak az ideológiailag jól megalapozott, művészelg magasrendű, legkiválóbb színművészek mellé.

Filharmonikánk nagy varázslója

Münchenben bárd csodálatos kalandjai között szerepel az a csoda is, hogy a hegedűsöz megfagy a dermesztő hidegben, az olvadás beálltákor pedig a láthatatlan hegedű felengedett hangja elbűvölő az ámuló embereket.

Azoknak a hangoknak, amelyeket Somogyi László csalt ki az aradi Állami Filharmonia zenészeinek hangszereiből, nem kell megfagy-niuk ahhoz, hogy időállók maradjanak, konzerválódnak a meleg szívekben, hogy újra és újra hallószerveink mellőzésekével is halljuk a felejthetetlenül lágy pianissimókat, remek crescendoakat.

Természetesen olyan karmester itt tartózkodásából, mint amilyen

Szombat, május 19.

BUKAREST I. 7: Rádióújság. 7.14: Román népi dalok és táncok. 7.40: Reggeli hangverseny. 8.30: Központi sajtószemle. 9: Hangverseny. 10: Kóruszene. 10.18: Szimfonikus hangverseny. 11.15: Román népi zene. 14.48: Román esztrád-muzsika. 15.30: Hírek. 15.35: Zenekari hangverseny. 15.55: Könyvzene szovjet szerzőktől. 17.30: Rádióújság. 17.45: Román népzene. 18.15: Operettzene. 18.55: Hírek. 19: Operaiárik. 19.30: Rádióújság. 20: Brazíliai könnyűzene. 20.30: Táncczene. 21.15: Nemzetközi események krónikája. 21.45: Román népzene. 22.15: Közeletű és Csinavendéglőből. 23: Hírek, sport hírek. 23.15: Táncczene.

BUKAREST II. 14.05: Szovjet zeneszerzők folklór műveiből. 14.35: Miről ír a Scintea? 14.45: Könyvzene. 15: Hírek. 15.05: Enekhangverseny. 15.35: Könyvzene. 16: Rádióújság. 16.15: Moszkva beszél. 17.30: A pittsburgi Filharmonikus zenekar műsorából. 18: A rádió énekkara énekel. 18.30: Kívánsághangverseny. 19.15: „Jó kedvvel végződik a hét”. Népi zene. 20: Falvak újsága. 20.15: Zenés fejtörő. 21.15: Táncczene. 22: Hírek, sport hírek. 22.25: Románok. 22.50: Szimfonikus hangverseny. 23.50: Táncczene.

BUDAPEST (KOSSUTH). 9.10: Zenekari hangverseny. 10: Tengerész történetek. 10.40: Strauss-keringők. 11: Hírek. 11.10: Operarészletek. 11.40: Magyar nóták. 12.10: Füstí fecskek. Elbeszélés. 12.25: Enek. 13: Hírek. 13.10: Klasszikus operettek. 14: Falusi híradó. 14.15: Művészmek. 15.15: Szimfonikus könnyűzene. 16: Hírek. 16.10: Kamarazene. 16.45: Válaszolunk hallgatóinknak. 17.20: Az épülő kommunizmus nagy országában. 18: Hírek. 18.15: Szív küldi... 19: Poroló... 19.15: Horváth Gyula zenekara. 19.52: Kommentár. 19.57: Magyar költők a muzsikáról. 20.52: Jóéjszakát, gyerekek! 21: Esti híradó. 21.20: Kiárusítás. Vidám zenés műsor. 22.45: Sporthíradó. 23: Hírek. 23.15: Tánccjelvünk éjjel.

BUDAPEST (PETŐFI). 15: Németh Marika énekel. 15.15: Az opera mindenkié. 16.15: Népi együttesek műsora. 17: Lapszemle. 17.10: Zenés hétvége. 18.25: Közös gondunk, a terv. Előadás. 18.45: Bach kantátái. 19.40: Táncczene. 20.20: Külpolitikai kalauz. 20.30: Zongora. 21: Prágai tavasz 1956. 23: Magyar nóták.

— O —

IDŐTÁJÉKOZTATÁS

Május 19-én, szombaton változó felhőzet, éjszaka inkább derült idő várható, helyi esők lehetségesek. A hőmérséklet alig változik, napközben 17–22, éjszaka 4–10 fok között lesz. Gyenge szél.

A következő 2 napon változó felhőzet várható, az időjárás esőre hajló. A hőmérséklet nem változik lényegesen.

Testnevelés és sport

A labdarugó bajnokság rangadója elé

Vasárnap kerül sorra a fővárosban a labdarugó bajnokság A-csoportjának rangadója, amelynek keretében az országos válogatott csapat gerincét képező Hadsereg Központi Háza együttese találkozik az 1954. évi bajnokcsapattal, az aradi Fl. Rosie UTA labdarugóival.

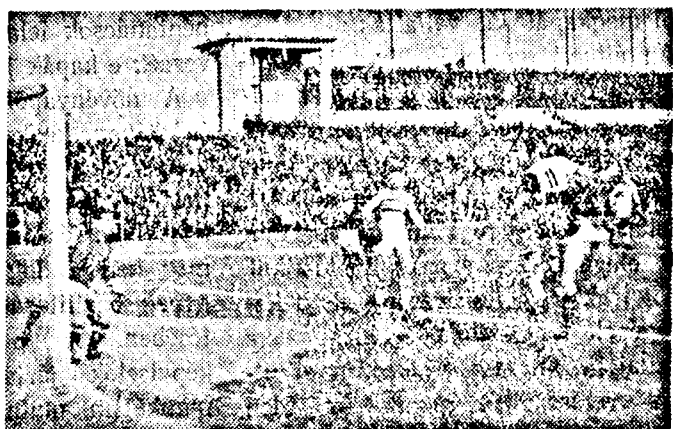
A Fl. Rosie UTA—Hadsereg Központi Háza mérkőzések akár Aradon, akár pedig a fővárosban kerültek lejátszásra, mindig érdekes, szép összecsapásokat hoztak és az aradi labdarugók ezuttal is nagy gondnal, ambícióval készültek a labdarugó bajnokság tavaszi rangadójára, amely minden kétséget kizáróan kemény pont-harcot ígér. Az alapos, a játékosok fizikai adottságait igénybevevő edzéseket csütörtökön kétkapus játékkal fejezték be az aradiak, majd — már Bukarestben — levezető mozgással zárták le az előkészületeket. A csütörtöki edzésen a csapat biztatóan mozgott, bár még mindig gyakori volt a visszafelé, vagy oldalra történő labdaátadás, ami meglassította a játékok és mérsékelte a támadás lendületét. Az aradi Constructorul kitűnő edzőtársnak bizonyult. Az iramos mérkőzésen összesen 9 gól esett,

ezek közül Mateon ötöt, Jurca ketőt, Birau egyet, Walter pedig ugyan csak egyet lőtt. Az edzés után megkérdeztük Reinhardt edzőt a vasárnapi rangadó esélyeiről és Reinhardt János így nyilatkozott: — Jól tudjuk, hogy nagyon nehéz mérkőzés előtt állunk, mert ismerjük a nagy ellenfél képességeit. Ha azonban minden egyes játékosunk teljes lendülettel, becsületesen, az adott utasításoknak megfelelően küzd, akkor sikeresen szerepelhetünk.

Reméljük, az aradi labdarugókat is áthatja a mérkőzés fontosságának tudata és minden igyekezetükkel azon lesznek, hogy színvonalas játékkal megtartsák a bukaresti sportszerelő közönség rokonszenvét.

A csapat pénteken repülőgépen utazott el a fővárosba Gecsner Jenő labdarugó szakosztályvezető és Reinhardt János edző vezetésével. A következő játékosok utaztak Bukarestbe: Faur, Horváth, Szűcs, Dusan, Farmati, Fazekas, Kapás, Serfőző, Jurca, Mercea, Mateon, Pecsovsky, Smárándescu, Birau. A várható csapatszerelés az alábbi:

Faur — Szűcs, Dusan, Farmati — Kapás, Serfőző — Jurca, Mercea, Mateon, Pecsovsky, Birau.

A Fl. Rosie UTA csapata az elmúlt évben is nagy harcot vívott a bajnoki mérkőzéseken. A képen a textilgyári csapat egyik fontos mérkőzésének jelenete látható.

Minősítő asztali tenisz csapatverseny

Aradon most fejeződtek be az országos csapatbajnokság minősítő versenyének városi szakaszában a küzdelmek és a nőknél a Voința, a férfiaknál a Fl. Rosie UTA szerezte meg az elsőséget. Az eredmények a következők:

NÖK: 1. Voința (Demian, Sîmău la), 2. Fl. Rosie Com. Alimentar. A döntő eredménye 3:0.

FERFIK: 1. Fl. Rosie UTA (Pecsovsky, Grünwald, Radó), 2. Fl. Rosie Com. Alimentar, 3. Voința II. A döntő eredménye 5:1.

Heti sportműsor

Ezen a héten a sportprogramon többféle sportesemény szerepel, bár a labdarugás hívei ezuttal sem A., sem pedig B.-csoportbeli mérkőzést nem látnak. A részletes sportműsor az alábbi:

LABDARUGÁS: Szombaton délután 5 órakor a Progresul-pályán: Fl. Rosie November 7—Locomotiva Piskl, vasárnap reggel háromnegyed 9 órakor a Locomotiva-pályán: Locomotiva ifj.—Fl. Rosie November 7 ifj., fél 11 órakor: Metalul G. Dimitrov—Constructorul Arad, reggel háromnegyed 9 órakor a Metalul-pályán: Metalul G. Dimitrov ifj.—Constructorul ifj., tartományi bajnokság: vasárnap reggel fél 10 órakor a Progresul-pályán: Progresul ICA—Re-

colta Szemlak, reggel fél 10 órakor a FZ-pályán: Fl. Rosie Com. Alimentar—Minerul Anina, negyed 12 órakor: Voința Arlex—Locomotiva Lugos.

KEZILABDA: Vasárnap délelőtt 11 órakor a Progresul-pályán: Progresul ICA Arad—Stiința Iasi.

TENISZ: Szombaton délután 3 órakor és vasárnap reggel fél 9 és délután 3 órakor a Fl. Rosie UTA Marosparton lévő tenispályáin: Hadsereg Központi Háza—Fl. Rosie UTA A-csoportbeli tenisz csapatbajnoki mérkőzés.

EVEZES: Vasárnap reggel 9 órakor a Maroson a Locomotiva evezősházától történő indulással és ugyanoda való visszaérkezéssel rendezik meg az ezévi első evezős akadályversenyt (slalom).

CELOVESZET: Vasárnap reggel 9 órakor a Május 8-téren: Dinamo—Progresul, majd Voința—Locomotiva, a December 30-téren, reggel 9 órakor: Fl. Rosie—AVSAP.

— O —

Közlemény

A Temesvár-tartományi Combustibilul aradi kirendeltsége közli úgy a városok, mint az aradi, pécskai és nagyszentmiklósi rajonok lakóival, hogy a „Diverse 1” szelvényre egy a tűzifa, mint a szén kiváltásának határideje 1956 május 31-én lejár. Akik eddig az időpontig nem váltják ki a fát és a szén, elvesztik igényjogságukat. Felhívják az érdekeltek figyelmét arra is, hogy az összes fáttelepeken a teljes évi mennyiséget (tehát a „Diverse 2” és a „Diverse 3” szelvényre is) kladják. Ajánlatos a tűzifát most kiváltani, amikor a telepeken nagymennyiségű tűzifa van és az utak is járhatók. Május 17-ével a tűzifa kiváltások kötelező szénmennyiséget ideiglenesen 30 százalékról 10 százalékra csökkentettük. Felhívják még az üzemek és vállalatok figyelmét, hogy a második negyedévre esedékes tűzifa és szénmennyiséget váltják ki, mert a telepeken elegendő fűtőanyag van.

★

A városi néptanács ügykezelési osztálya közli, hogy a gépkocsivezeti tanfolyamra május 15—június 15 között lehet beiratkozni a városi néptanács épületének első emeletén lévő 68. számú szobában.

(b. b.)

Az aradrajoni pártbizottság plenáris ülésének munkálatairól

Az elmúlt napokban a pártaktív részvételével tartotta meg plenáris gyűlését az aradrajoni pártbizottság. A gyűlésen a Szovjetunió Kommunista Pártja XX. kongresszusa dokumentumainak szellemében vitáztak meg azokat az eredményeket és hibákat, amelyek az RMP II. kongresszusa óta eltelt időszakban kerültek felszínre.

A rajoni pártbizottság plenáris gyűlésének munkálatai kifejezetten juttatták a kommunista szilárd elhatározását, hogy a jövőben sokkal következetesebben fogják harcolni a II. pártkongresszus által megjelölt feladatok megvalósításáért és a hibák megszüntetéséért.

A jelentésből, amelyet Gedeon József elvtárs, a rajoni pártbizottság első titkára terjesztett elő — és a plenáris gyűlés részvevőinek felfelé-látással kiitt, hogy az utóbbi időben jelentős eredményeket értek el. Ezek között említhetjük meg a rajoni pártbizottság kollektív vezetésének állandó erősödését, a pártalapszervezetek taggyűlései javuló látogatottságát, a mezőgazdasági szocialista átalakítás terén elért sikereket és más hasonló kérdéseket, amelyek a pártmunka fejlődését jellemzik. Kitértek a rajoni pártbizottságnak és bürojának tagjai kollektív hozzájárulását a jól elkészített terv alapján dolgozni. Megtörtént azonban az is, hogy egyes esetekben, mint például a pártbizottság május 3-1 plenáris ülésének határozat-tervezeténél, egyetlen elvtárs, Czirnaci Slavco készítette el a határozatot, amelyet aztán kollektív módon vitáltak meg. A plenáris ülés részvevői hangsúlyozták, hogy a május 3-1 határozat-tervezet a pártmunka megjavításához sokkal eredményesebben járult volna hozzá, ha jól szervezett kollektíva készítette volna el. Még ennél is súlyosabb hibát említhetünk meg, amiért bírálták is a rajoni pártbizottságot. A pártbizottság ugyanis és a büro tagjai, köztük Gedeon József, Raftiu Gheorghe, Czirnaci Slavco és Muhari Imre elvtársak, te-

repkiszállások alkalmával, csak futólagos munkát végeztek. Több esetben megtörtént: az alapszervezetek gyűléseire néhány perccel a megkezdés előtt érkeznek, a hozzászólások során rövid beszédet mondanak, majd elutaznak anélkül, hogy konkrét segítséget nyújtanának a pártalapszervezetnek. Erre elvtárs, a Szocialista Állami Gazdaság pártalapszervezetének titkára, javasolta a pártbizottság és a büro tagjainak, hogy mikor terepre mennek, beszélgetsenek a kommunistaakkal, kérjék ki véleményüket, a gyűlések esetében pedig segítsenek a napirendi pont összeállításában és a jelentés elkészítésében. A részvevők közül még többen tettek hasonló javaslatokat.

A plenáris ülés eredményeként emelte ki azt is, hogy a rajon a tavaszi kampány idején tartományi viszonylatban az élenjárók közé tartozott, ugyanakkor a mezőgazdasági szocialista átalakításért végzett munka sem esett vissza. A zádorlaki, vladimirescui, sági, angyaluti, kisiratosi kollektív gazdaságok nagy számban vettek fel új tagokat. Ez évben a rajon területén lévő kollektív gazdaságok április 30-ig 729, míg a mezőgazdasági társulások 328 egyenlő gazdálkodó dolgozó paraszt felvételét követően fogadták el. Az utóbbi négy hónapban 14 új mezőgazdasági társulás készült, ezeknek családokkal és 876 hektár földdel alakult. Mindez a rajoni pártbizottság és a területéhez tartozó pártalapszervezetek tevékenységének tulajdonítható. A pártalapszervezetek ebben a tekintetben jelentős mértékben megjavították munkájukat. A párttagok és az agitátorok hatékonyabb politikai felvilágosító munkát végeznek az egyenlő gazdálkodó dolgozó parasztok sorában. Meggyőzők őket a nagyüzemi szocialista mezőgazdaság felsőbbrendűségéről és a kollektív gazdaságok, a mezőgazdasági társulások utárá irányítják őket.

A meglévő kollektív gazdaságok és mezőgazdasági társulások tekintetében is értek el eredményeket. Több kollektív gazdaságban a minisztertanács 141. számú határozatának figyelembevételével szervezték meg a

munkát. A mezőgazdasági társulások munkaszervezése is azt bizonyítja, hogy mindegyik a mezőgazdaság felsőbbrendű szocialista egységei felé haladnak. A kollektív gazdaságok, a minisztertanács 141. számú határozatának gyakorlatba átültetésével erősítik a kollektivistáknak a közjavak iránti felelősségérzetét és érdekeltségét teszik őket a hektároknál terméshozam növeléséért vívott harcban. A gyűlésen a hozzászólások során kifejezték azt is, hogy a kollektív gazdaságok és a mezőgazdasági társulások szervezési-gazdasági erősítésében sok még a hiba és tennivaló. A szőlő- és szőlőtermesztési társulásokban, ahol a rajoni pártbizottság gyenge ellenőrző és irányító munkát végzett, a pártalapszervezet elhanyagolta feladatának teljesítését s így a társulások tagjai megszék a mintalapsszabályzat előírásait. A kürtösi kollektív gazdaság tagjai között, a vezetőtanács felületes irányítását, sok az elégedetlenség. Ságón például, ahol a kollektív gazdaság kiélezetten végzi a különböző mezőgazdasági munkákat és a gazdaság állandó erősítésére is jól állnak, Ioanes Simion, a vezetőtanács elnöke személyes irányításával elégedett a kollektivisták. Dostinescu Paul, a gazdaság pártalapszervezetének titkára ezzel kapcsolatban a következőket mondta:

— Ioanes elvtárs elhanyagolta a pártföldmunkák tanulmányozását s mivel elszakadt a pártalapszervezet mindennapi tevékenységétől, a gazdaság irányításában nem eléggé tájékozott. Így történhetik meg, hogy olyan kérdésekben, amelyeket a vezetőtanács és a taggyűlés kellene megvitasson, személyesen hoz határozatot.

A plenáris ülés munkálatainak folyamán a több, mint harminc felszólaló kidomborította az eredményeket és hibákat, amelyek az utóbbi időben megnyilvánultak. Eppen ezért, a gyűlés elért célkitűzéseit. Számoltan olyan kérdést világított meg, amelyből tanulságot vonhatott le a rajoni pártbizottság és a rajon minden egyes pártalapszervezete.

Bokor Mihály

Készülünk a vizsgákra

Ismétlő órán

Jó annak, aki évközben rendszeresen tanul — győződik meg minden tanuló az évvégi ismétlések és vizsgák idején már közmondássá vált igazságról.

Ez bizonyosodik be a pankoai magyar nyelvű iskola V. osztályos tanulóinak az ismétlő órán elhangzott feleleteiből is.

A múlt órán mondatból a tárgyat ismételték. Viola Julia, Kiss Erzsébet csak úgy pergetik egymásután a meghatározásokat és hogy ezeket értik is, azt a példamondatokkal támasztják alá. A szorgalmas évi tanulási eredménye látszik Viola Julia, Bakos Sándor, Szilágyi Aladár feleleteiből, akik a legtöbb tantárgyat anyagát jól elsajátították.

Spingfeld Mária feleletéből látszik, hogy évközben elhanyagolta egy-egy lecké megtanulását. Most az ismétlésnél persze meg-megakad a meghatározások megfogalmazásánál, a példamondatok sem minden esetben megjelöltek. Kiss Erzsébet, noha sebben felel, kapkodással azt a benyomást kelti, hogy előbb mondja ki a véleményét, mint mielőtt gondolkodott volna. Ugyanez tapasztalható Vass Evánál is, aki sokkal pontosabban felel, — természetesen így jobb jegyet is kapna — ha előbb alaposan átgondolná mondanivalóját.

A felelők befejezik a házi feladat ismétlését, majd a határozó átsimításra térnek át. Az osztály figyel a tanárnő kérdéseire. Most aztán jaja magolnak. Villámgyorsan hangzanak el a kérdések és ugyanígy kell a tanulóknak is válaszolni rájuk. Akinek nem biztos a tudása, még azt is fél kimondani, amit tud. Ez tapasztalható Nagy Antalnál is, aki figyelemtelenségéért felel gyengén. Az első padban ülő Pálfi sem tartozik a legfigyelmesebb tanulók közé. A házi feladat öt sorában nem azért ejtett négy helyesírási hibát, mert képtelen lenne megtanulni a nyelvtani szabályokat, hanem ezért, mert gyakran mással foglalkozik az órákon.

Gyorsan kerülnek fel a határozók fajtái a táblára és a tanulók Arany János Toldijának szövegéből keresnek ki példamondatokat. Az előtűk meg hómályos tartalom szabályokat példákall mélyítik el.

Az órávégi összefoglalón már mindenki előtt világos a határozókban a mondatban elfoglalt helye és a beszédben betöltött szerepe. Ezt különben a jövő nyelvtanórára írt tizenhárom mondat fogja igazolni...

— k — s

Nincs Aradon 22-es gyermekcipő

Gyakran előfordul, hogy a két éves gyermekek részére csak nagyon ritkán kapható 22-es számú cipő. Az útlevelek bármikor kérem a szükséges számú cipőt, mindig egy a válasz: miért nem jövek akkor, amikor éppen „van”. Mivel már hetek óta minden nap várok egy szerencsés pillanatot, szeretném tudni, mikor juthatok gyermekem számára cipőhöz. Közben az idő mind sebbé válik, de gyermekemek mindentelven vagyon ott-hon tartani. A házilag készített cipőcske sem felel meg egészségügyi szempontból, mert nem tartja szorosan a fejlődő gyermek bokáját.

Back Judit,

levelező.

„Nagyjelentőségű intézkedés a Léke megóvása érdekében”

— A szovjet kormány határozatának nemzetközi visszhangja —

Párizs

Továbbra is számos francia sajtókommentár foglalkozik a szovjet kormány a leszerelés kérdésében tett nyilatkozatával. A lapok közül a France Presse egyik híradását, amely szerint a francia kormány üdvözlöi a Szovjetunió kormányának elhatározását a szovjet fegyveres erők jelentős csökkentését tekintve.

A párizsi megfigyelők egy része bírálja a sajtószerveket azt az álláspontját, hogy propagandacélokból minimalizálni igyekeznek a beke-megszilárdításra irányuló szovjet kezdeményezés jelentőségét.

A COMBAT című napilap például ezeket írja: „Ha a Szovjetunió váratlanul 1.200.000 emberrel növelel fegyveres erőt és 63 új hadosztályt létesítene, akkor nyomban elengedő kommentátor akadna, aki a beke veszélyeztetéséről írja. De most, amikor arról van szó, hogy 63 hadosztályt felszámolnak és 1.200.000 katonát leszerelnek, akkor a szovjet-ellenes politika szövői nagyvonalon kiabálják: „Csakoka gesztus! Ez csak csodálkozást vált ki...” A COMBAT kidomborítja, milyen mély benyomást tett az egész világ népeire a szovjet kormány elhatározása a fegyveres erők létszámának nagyrá-nyu csökkentésére vonatkozólag.

A lap végül hangsúlyozza, hogy jelenlegi leszerelési politikáját követve „A Nyugat kockáztatja, hogy vesztes maradjon, mert a népek jobban hisznek a tényeknek, mint a jogi érveknek, amelyekben csupán rutint és képmutatást látnak.”

London

Az angol közvélemény megítélése szerint a szovjet kormány a leszerelés kérdésében tett nyilatkozata valóban gyakorlati intézkedés a leszerelési kérdés megoldása felé és számottevő hozzájárulás a nemzetközi feszültség további enyhítéséhez.

Ugyanakkor azonban néhány jobboldali újság hírmagyarázója csökkenteni igyekezik a szovjet nyilatkozat jelentőségét, azt állítva, hogy e nyilatkozat „propaganda” cölakat követ és kizárólag „gazdasági jellegű” szempontokból fakad.

A Daily Herald egyik szerkesztőségi cikkében bírálja azokat az angol köröket, amelyekben a szovjet nyilatkozat idegességét és zavart okozott. A lap hangsúlyozza, hogy „oktalan kísérlet olyan színben feltüntetni a dolgokat, mintha semmi fontos nem történt volna”, majd arra biztató, hogy a Szovjetunió példáját követve, Anglia is csökkentse katonai kiadásait, mert ezzel előmozdíthatná az ország gazdasági nehézségeinek legyőzését.

A Daily Worker közli D. N. Prittnek, az angol békevédelmi bizottság elnökének nyilatkozatát, mely szerint a szovjet kormányhatározat „nagy-jelentőségű intézkedés a béke megóvása érdekében.” Pritt a többi között hangsúlyozza:

Meglepő tény, hogy míg nekünk arról beszélnek, hogy lehetetlen

egyszázalékos csökkenteni a fegyverzetet, a Szovjetunió egy év alatt kétszer is egyszázalékosan csökkentette fegyveres erőinek létszámát, összesen mintegy 2 millió emberrel. Ez a szovjet népek saját biztonságába vetett nagy bizalmáról tanuskodik, ami már önmagában is biztosítéka lehet a békének.”

Kairó

Az egyiptomi lapok vezető helyen részletesen ismertetik a szovjet kormány leszerelési nyilatkozatát s különösképpen kiemelik a szovjet hadsereg nagyrányu csökkentésére vonatkozó részt. Az újságok köszöntik a szovjet kormány határozatát s újabb hozzájárulásnak tekintik a nemzetközi feszültség enyhítéséhez.

Az Al-Ahram azt írja, hogy a szovjet kormány határozata igen kellemes helyzetbe hozta a nyugati államokat, mert a nyugati kormányok röknek most már nehéz lesz megközelíteni, hogy miért nem hajlandók csökkenteni fegyveres erőiket.

Az Al-Gumhuria hangsúlyozza, hogy „Oroszországnak a hadserege létszámcsoökkentésére vonatkozó határozata megmértette azokat a vállaltatlajdonosokat, akiknek hasznát hajtotta a nemzetközi feszültség. A newyorki és londoni tőzsdén több részvény árfolyama esett.”

„Azok, akiknek a háború meggyőződást jelent, — írja a lap — nem akarnak lemondani a hadianyagtermelés utján harcolt profitról. Ezért nem úgy fogták fel Oroszországnak ezt az újabb intézkedését, mint a béke ügyéhez való hozzájárulást, mint a fegyverzet és a hadianyagtermelés csökkentésére irányuló törekvést. Egyre mélyebbé válik a szakadék a háborús nyereszkesdők és a népek érdekei között.”

Newyork

A New York Times a szovjet kormány nyilatkozatát cikkében foglalkozó szerkesztőségi cikkében állást foglal az ellen, hogy megkezdjék a leszerelést, mielőtt megrendeznék a nemzetközi feszültséget előidéző sürgős nemzetközi problémákat.

A lap beismeri, azért ellenzi ezt az intézkedést, mert a nemzetközi feszültség enyhítése odavezetne, hogy közvetlen tárgyalások utján rendezzék az USA és a Szovjetunió közti vitás kérdéseket.

A New York Herald Tribune szerkesztőségi cikkében kénytelen beismerni, hogy a szovjet kormány nyilatkozata nagy érdeklődést vált ki mindenütt. Bár a lap kétségbe vonja a szovjet nyilatkozat őszinteségét, hangsúlyozza azonban, hogy „amikor a Szovjetunió bejelenté hadseregének csökkentését, alapszámban véve felhívja az USA-t és a többi államokat, hogy hasonlóképpen járjanak el.”

Mindezek ellenére a lap negatív álláspontja helyezkedik a szovjet nyilatkozattal szemben és helyesli a nyilatkozat washingtoni visszhangját.

Önköltség csökkentés — életkínvonal emelkedés

Uj technológiai folyamattal csökkentik az önköltséget

A Polychrom festékgár munkaközössége, miután határidő előtt teljesítette öt éves tervfeladatát, elkezdte a gyárbán fennálló lehetőségeket a festékek minőségének további javítására. A minőség javításáról folytatott vita során felmerült a por-festék önköltségi árának csökkentése is. Egyöntetű vélemény volt az, hogy az önköltség csökkentése főleg a szárítás megjavításával érhető el. A gyártásvezető javaslatára egy kollektíva elkészítette egy szárítóberendezés tervrajzát és hátra volt a terv kivitelezése.

A szárítóberendezés alapzatának megépítésénél és a felszerelésénél az üzemek közötti együttműködés szép példáját mutatta a November 7-gyár munkaközössége. A műhely építését a November 7-gyár közművel végezték el. A szárítókészülék elkészítésénél pedig a November 7-gyár kazán-

kovács-osztálya nyújtott jelentős segítséget a Polychrom mechanikai osztályának, amely a vázakat készítette el.

Miben áll az új berendezés lényege? A szárító egy forgószekercet, görögökön mozog, 10 méter hosszú. „Eltetés” futószalaggal történik. A megszáritott anyag ugyancsak szalag útján kerül megörlesre a malomban. Az új szárítóval 24 óra alatt 25 — 30 ezer kilogram anyagot lehet megszáritani, természetesen a nyersanyag nedvességének függvényében.

Mit jelent a készülő az önköltség szempontjából? Elsősorban a fűtőanyag-érték körülbelül egynegyede a régi szárító által fogyasztott tüzelőanyag értékének — az elfogyasztott tüzelőanyag súlyára számítva, — a munkatermelékenység pedig olyan mértékben emelkedett, hogy az önköltség majdnem a felére csökkent.

Az új szárítóberendezés mellett a technológiai folyamat megjavítását célozza a malomban felszerelt „nyeselektor is, amely Vogel József főmőlnár elgondolása alapján készült el. Az asztalosműhely és a mechanikai osztály segítségével szerelte fel és hozta működésbe a főmőlnár ezt a berendezést.

A két készülő határidő előtt való elkészítésénél Popa Nicolae, Bulik Béla, Adám Miklós mechanikusok és Hess Ferenc közműves fáradoztak. Az 6 érdemük, hogy a Polychrom festékgár munkaközössége is megette az első lépéseket az önköltség csökkentésért folytatott harcban. A kezdeti sikerek biztosították szolgáltatnak arra, hogy a Polychrom-gyár munkaközössége a továbbiakban is hasonló eredményeket ér el az önköltségcsökkentés és a termelékenység növelése terén.

V. J.

Napjaink és a jövő atomenergiája

Kurcsatov akadémikus nyilatkozata a termonukleáris energia békés felhasználásának lehetőségéről

A szovjet kormányküldöttség angolai tartózkodása idején I. V. Kurcsatov akadémikus, a kiváló szovjet fizikus előadást tartott Harwellben, az angol atomközpontban. Előadásában többek között azzal a kérdéssel is foglalkozott, hogyan lehet a hidrogénbomba energiáját úgy hasznosítani, hogy az ott lezajló, úgynevezett termonukleáris reakciót gázkislésben hozzák létre.

Kurcsatov akadémikus előadása rendkívüli hatást keltett. A New York Times londoni tudósítójá kijelentette, hogy Kurcsatov „elképesztette a 300 legkiválóbb angol atomfizikust.” A Christian Science Monitor című amerikai lap úgy írt az előadásról, mint „a legfontosabb nyilatkozatról, amely a termonukleáris energia békés felhasználásáról valóban is elhangzott.” Az Izvestijja szerkesztőség megkérte a Moszkvába visszatért Kurcsatov akadémikust, hogy ismertesse előadásának főbb gondolatait. Az alábbiakban az Izvestijja cikke alapján részleteket közlünk Kurcsatov nyilatkozatából.

— Előadásom első részében körvonalaztam a szovjet atomenergiatitika munkálatait fejlődésének fő irányait.

Energiaforrásaink a legközelebbi évtizedekre elegendőek. A távolabbi jövőben azonban az atomenergia válhat azzá a gyakorlatilag kimeríthetetlen és viszonylag olcsó energiaforrássá, amely a Szovjetunióknak a természetes energiaforrásokban szegényebb európai részén is biztosítja az energiabizségeit.

Feladatul tűzzük ki az olyan atomenergia-gazdaság megteremtését, amely legalábbis a Szovjetunió európai részében gazdaságilag előnyösebb lesz, mint a szénenergia-gazdaság.

Nagy atomerőműveket akarunk építeni. Kapacitásunk eleinte körülbelül 400—600 ezer kilowatt lesz, hogy így tapasztalatokat szerezzünk a hasadóanyagok tömeges gyártásáról és előkészítéséről. Világos, hogy csakis a nagy atomerőművek-

ben lehet elérni az atomenergia-gazdaság előnyös mutatószámait.

A nagy teljesítményű atom-erőműveken kívül 1959—1960-ban felépítendő üzembe helyezzük több kísérleti atomberendezést, amelyek egyenként 50.000—70.000 kilowatt elektromos teljesítményűek lesznek.

E berendezések közé tartozik többek között egy mérsékelt sebességű neutronokkal dolgozó, víz-moderátorral működő reaktor, amelynek turbinája közvetlenül a reaktorból kikerülő gyengén radioaktív gőzzel dolgozik; egy hasadóanyag bővített újratelmesítésre alkalmas homogén reaktor, amely urán-233 — tórium-232 ciklusban dolgozik —; itt a hasadóanyag nem rudak vagy lemezek formájában, hanem nehézzvízben lebegő finom por alakjában van jelen; egy mérsékelt sebességű neutronokkal működő grafitmoderátoros reaktor, amelynek nátrium á hűtőközele; egy gyors neutronokkal működő,

olvasztott fém (nátrium) hűtő reaktor, amely szintén hasadóanyag bővített újratelmesítésére szolgál, de a plutonium—239—uránium—238 ciklusban dolgozik.

A hasadóanyag bővített újratelmesítésének fogalma magyarázatra szorul. A közönséges fűtőanyagot — a széntől és az olajtól — eltérően a reaktorokban elégetett hasadóanyag lehetővé teszi új anyagok — plutonium és urán—233 — előállítását, amelyek a természetben nem fordulnak elő, de szintén „magfűtőanyagok”. Ez a hasadóanyag újratelmesítésének folyamata. Az így képződött új anyagok mennyisége a létező körülményektől függ. Bizonyos körülmények között nagyobb mennyiségű új hasadóanyag képződik, mint amennyi a láncreakció során el fogott. Ez a bővített újratelmesítés folyamata. Ez az új hasadóanyag annak eredményeként képződik, hogy a reaktor üzemanyagának hasadásra nem képes része, az urán—238 vagy a tórium—232 elnyeli a neutronokat és a radioaktív bomlási folyamat eredményeként hasadóanyaggá — plutonium—239-cé vagy urán—233-má válik.

Az atom- és a magfizikában végzett elméleti és kísérleti kutatások az utóbbi években új utak keresésére is vezettek az atomenergia békés felhasználása terén. A termonukleáris reakciókra gondolok, ahol az atommagban rejlő energia nem az urán vagy a tórium nehéz atommagjainak hasadásán utján, hanem szintézis eredményeként, az olyan anyagok, mint a deutérium vagy a tritium

könnyű atommagjainak egyesülése folytán szabadul fel.

Jelenleg a hidrogénbombában meg tudjuk teremteni a deutérium héliummá való átalakulásának feltételeit. Ez a termonukleáris reakció. S hogy a reakciót szabályozhatóvá tegyük, olyan utakat kell keresnünk, amelyek a reakció pusztító, robbanásszerű jellegét megszüntetik.

A termonukleáris reakció csupán abban az esetben következhet be, ha az anyag hőmérséklete rendkívül nagy. Különösen nagy érdeklődésre tart számot a termonukleáris reakció létrehozása deutériumban vagy tritiumban és tritium keverékében. Ez esetben ugyanis a számottevő hatás eléréséhez alacsonyabb hőmérséklet is elegendő. De még ebben a legkedvezőbb esetben is több millió fokra kell növelnünk az anyag hőmérsékletét, hogy legalább a termonukleáris reakció küszöbéhez eljussunk. A deutérium ilyen hőmérsékleten csupán plazma, azaz olyan közeg formájában fordulhat elő, amely elektronokból és az elektronburkuktól megfosztott csupasz atommagokból áll.

A nagy intenzitású, szabályozható termonukleáris reakció gerjesztésével kapcsolatos feladatok megoldására a különböző lehetőségek széles skálája áll előttünk. E lehetőségeken belül a kutatások egyik csoportja arra irányul, hogy kidolgozzák a stationer (folyamatos) termonukleáris reakció előidézésének módszerét. A másik kutatási irány alapeszméje: igen rövid, impulzuszerű folyamatok segítségével a hőmérséklet pillanatnyi megnövelése. De bármelyik irányt is választjuk, mindig ugyanaz a kérdés merül fel: hogyan szigeteljük az igen magas hőmérsékletre felhevített plazmát annak az edénynek

a falától, amelybe a plazmát zártuk. Más szavakkal: hogyan tartjuk meg a plazmában a gyors részecskéket, hogy azok ne szökjenek meg, hogy a hőenergiát ne adják át az edény falainak. Emellett még a gyors részecskéket annyi ideig kell a plazmában tartani, hogy lehetővé nyíljon a részecskék egymás közötti kölcsönhatására.

E kérdéssel kapcsolatban felmerült elgondolás szerint a plazma hőszigetelésére mágneses teret kell felhasználni. Arról van szó, hogy a mágneses tér döntő módon megváltoztatja a töltött részecskéket, tehát a plazmában levő elektronok és atommagok mozgásának jellegét. E részecskék az eddigi egyenesvonalú pályá helyett kis átmérőjű spirálpályán kezdnek haladni.

A hőszigeteléshez mágneses teret úgy létesíthetünk, hogy ritkított gázon néhány száz ezer amper erősségű áramot bocsátunk át. Közben két folyamat megy végbe: a plazma felvöl és összeszorul. Ha a gázban erős elektromos kisülést idéznünk elő, akkor várható, hogy az anyag a kisülési térben a másodperc milliomod részei alatt a kamra falával nem érintkező vékony, vakítóan fényes plazmafalallá préselődik és igen nagy hőfokra hevül. Ha ez a kisülés deutériumban megy végbe, akkor kellő áramerősség esetén a termonukleáris reakció eredményeként keletkező neutronok kilépése figyelhető meg. A szovjet fizikusok ilyen elképzelések alapján kísérleteket végeztek a gázokban végbemenő erős elektromos kisülések tanulmányozására. A kisülési áram maximális erőssége elérte a kétfélmilli amperet. E kísérletek során a plazmában felszabaduló maximális pillanatnyi teljesítmény elérte a 40 millió kilowattot. A kisülés lé-

rehozására nagyfeszültségű kondenzátorokat alkalmaztak. A pillanatnyi áramimpulzus folytán felhevített plazma tulajdonságainak tanulmányozására a fizikusok gyorsan működő oszcillográfokat (másodpercenként sok tízezer kilométeres sebességű „elektronikus tollakat”), rendkívül gyorsan működő filmfelvételgépeket (másodpercenként kétfélmilli felvétel), modern részecskeszámológát használtak fel.

A kísérletek azt mutatták, hogy a ritkított gázon néhány száz ezer amper erősségű áramot átbocsátva a plazmában képződő fonál valóban többmillió fokra hőmérsékletre felhevíthető. Ilyen hőmérsékletet laboratóriumokban eddig még senkinek sem sikerült előállítani. Magasabb hőmérséklet csupán a hidrogénbombában érhető el. Az említett kísérletekben azonban a kisülési térben lévő felizzított vékony plazmafalon a környezetre nézve veszélytelen, mivel kevés anyagot tartalmaz.

Nem kevésbé érdekes eredmény: 1952-ben e kutatások arra a felfedezésre vezettek, hogy az elektronok kisüléskor igen nagy áthatolóképességű neutronok és röntgensugarak lépnek ki. Igaz, hogy a neutronszárazást ebben az esetben nem tekinthetjük a termonukleáris reakció eredményének, mivel ez a sugárzás úgy látszik, főleg a plazmában végbemenő, régebben ismeretlen új folyamatokon alapul. A kísérletek eredményei sok mindenben megváltoztatták azt a képet, amelyet eleinte az elméleti elgondolások megraj-

Csakis a további kutatások adhatnak választ arra a kérdésre, hogyan ezen az uton haladva sikerül-e előidézni nagyintenzitású szabályozható termonukleáris reakciót.

A francia államférfiak moszkvai látogatása

L. F. Iljicsev sajtóértekezlete a Szovjetunió és Franciaország kormányküldöttségeinek május 17-i tárgyalásáról

MOSZKVA. (Agerpres.) — A TASZSZ jelenti:

L. F. Iljicsev, a Szovjetunió külügyminisztériuma sajtóosztályának vezetője, az újságírók Központi Házában május 17-én tartotta második sajtóértekezletét a szovjet és francia kormányküldöttségek közötti tárgyalásokról a moszkvai tárgyalásokról a moszkvai tárgyalásokról a moszkvai tárgyalásokról.

L. F. Iljicsev felolvasta a Szovjetunió és Franciaország kormányküldöttségei között május 17-én lefolyt tárgyalásokról adott közleményt és hangsúlyozta, hogy a közlemény szövegét a két fél közös megegyezésével szerkesztették meg.

A továbbiakban rámutatott arra, hogy a leszerelés kérdésében folytatott eszmecsere során a felek ösztönösen és világosan kifejtették álláspontjukat. A tárgyalások egyike, hogy a leszerelés kérdése egyike a legfontosabb problémáknak és hogy a két ország kormányainak főfeladata megtalálni a kérdés rendezésének útját.

L. F. Iljicsev a továbbiakban hangsúlyozta, hogy a gyengén fejlett országok gazdasági megsegítése kérdésének megvizsgálásánál mind a szovjet, mind a francia fél arra a megállapításra jutott, hogy ez a

kérdés komoly figyelmet érdemel. Christian Pineau ur vázolta a francia tervezetet, amelynek értelmében az ENSZ ellenőrzése alatt ügynökséget létesítenének a gyengén fejlett országok megsegítésére. N. Sz. Hruscsov, N. A. Bulganyin és V. M. Molotov beszédeikben elismerték, hogy ez a gondolat érdeklődésre tarthat számot és, minthogy a szovjet kormány csak most vette kézbe a francia javaslatot, azt a jövőben figyelmesen tanulmányozni fogják. Ugyanakkor a szovjet fél felhívta a francia államférfiak figyelmét azokra a javaslatokra, amelyeket a szovjet kormány terjesztett elő az európai országokra vonatkozó gazdasági kérdésekben. A francia fél kijelentette, hogy tanulmányozni fogja azt a tervezetet, amely véleménye szerint nem áll ellentétben a francia kormány tervezetével.

L. F. Iljicsev közölte, hogy a közel- és közép-keleti kérdésben lefolyt eszmecsere során mindkét fél vázolta álláspontját. A szovjet küldöttség kijelentette, hogy a szovjet kormány ebben a kérdésben kifejtette álláspontját a Szovjetunió külügyminisztériumának a sajtóban is közölt nyilatkozatában, valamint a Szovjetunió és Anglia vezetői között lefolyt tárgyalások után nyilvánosságra hozott közleményben. A távol-keleti és dél-kelet-ázsiai kérdésekben lefolyt

eszmecsere alkalmából mindkét fél megegyezését fejezte ki az indoknapi kérdéssel kapcsolatban egybehangzóan a két elnöknek a határozata fölött.

Befejezőül L. F. Iljicsev hangsúlyozta, hogy a Szovjetunió és Franciaország kormányküldöttségei között május 17-én lefolyt megbeszélések baráti légkörben folytak le.

Ezután L. F. Iljicsev válaszolt az újságírók kérdéseire. Az egyik újságíró megkérdezte, mit mondhatna egyes lapok, főként az amerikai lapok azon állításával kapcsolatban, hogy a Szovjetunió el akarja választani Franciaországot barátaitól, az Egyesült Államoktól és Angliától.

Ez megcsókolt dolog, ismert kolmágy — válaszolt Iljicsev. — A szovjet kormány vezetői kijelentették és most, a francia küldöttséggel folytatott tárgyalásai során is kijelentik, hogy a Szovjetunióknak távolról sincs szándékában megzavarni Franciaország kapcsolatát más országokkal. A Szovjetunióknak elég jó kapcsolatai vannak Franciaországgal és nem akar ellentétet szítani közöttük és az Egyesült Államok között. A Szovjetunió igyekszik megjavítani kapcsolatát Franciaországgal, de nem annak árán, hogy Franciaország elronta kapcsolatát a vele barátságban lévő államokkal.

A francia könyvkiállítás ünnepélyes megnyitása

MOSZKVA. (Agerpres.) — A TASZSZ jelenti:

Francia könyv- és grafikai kiállítás nyílt meg május 17-én a Szovjetunió Szépművészeti Akadémiájának termeiben. A Francia Köztársaság és a Szovjetunió állami zászlóival díszített épület előtt a moszkvaiak százaai gyűltek össze.

Délben egy óraker, a kiállítás megnyitó ünnepségére megérkezett Guy Mollet miniszterelnök, Christian Pineau külügyminiszter, Maurice Dejean, Franciaország moszkvai nagykövete, valamint a francia államférfiak kísérőitelenek tagjai.

A kiállítás megnyitása jelen voltak: V. M. Molotov, a Szovjetunió Minisztertanácsának első alelnöke, külügyminiszter; N. A. Mihajlov, a Szovjetunió művelődésügyi minisztere és más személyiségek.

Christian Pineau francia külügyminiszter beszédet mondott.

Christian Pineau beszéde

Most, amikor a Szovjetunióban megnyílik a francia könyvkiállítás — mondotta — Párizsban kiállításokat mutatják be a szovjet könyveket. Egyes megszólaltatottak közül, akik nem képviselik Franciaországot, ezt a kiállítást népünk nagy többsége magasra értékeli. Sok mindent megért belőle. A kiállítás sok mindent elmondott az Önök országáról. Vajon egy könyv nem mutatja meg mindennél jobban a nép egyéniségét, bölcsességét, izlését, általános szemléletét?

Szeretném, ha ezt, az Önöknek most bemutatott francia könyvek és folyóiratok is bizonyítanák, amelyek majd Leningrádban és Kijevben is kiállítások kerülnek.

Népeink, — amelyeknek oly szoros kapcsolatai voltak a múltban és amelyeknek ma is oly szoros kapcsolata van a jövőben — ma új formában akarják felújítani hagyományos szellemi együttműködésüket. A minnek eddig elválasztó bizalmatlanság eloszlatására legjobban, ha kölcsönösen megismerjük egymást.

Néhány héttel ezelőtt fogadtam Párizsban a franciaországi látogatásra érkezett szovjet újságírók küldöttségét. Itt újra találkoztam néhányan közülük. A szovjet újságírók azt mondták nekem, hogy a Donzere-Mondragon-i villanyközpontunk — ahol széleskörű automatizálást vezetünk be — tette rájuk a legmélyebb benyomást, és bámulatba ejtette őket vasutaink közlekedési sebessége — e téren több világoscsúst tartunk — és a Berre-i nyersolaj-kutakunk.

Az egyszerű turista, aki ellátogat Franciaországba — a szép tájakra, irodalomra és művészetre emlékszik vissza: ezekre mi is méltán büszkék vagyunk. De az egyszerű turista gyakran elfelejt, hogy országunk ugyanakkor ipari nagyhatalom is, olyan ország, ahol a tudományos kutatás, az atomkutatás, az orvostudomány, a fémipar, a vasutak, a költőberendezések a műszaki tökély magas fokát érték el.

Kutatásaink eredményei, mérnökeink tapasztalatai híven tükröződnek az itt kiállított gyűjteményes

tudomány és műszaki művekben, — Hermann és Gautier, Villard-kiadványaiban, valamint az ipari kérdésekkel foglalkozó számos monográfiában.

Gyönyörű kiadások mutatják be művészeink alkotásait és műzeink kincseit. A művészeti reprodukciók terén a francia kiadók a legnagyobb hűséggel ragaszkodnak az eredeti műhöz és így ezek a kiadványok a kultúra terjesztésének értékes eszközei.

E kiállításon tevékenységünk számos más ága is képviselve van: a gyermek- és az ifjúság nevelésére hivatott tankönyvek és olvasmányok — sportunk, — a hegyászással és a tengerparti kikapcsolódással foglalkozó művek, azok a területek, ahol a természetesség féltés békésággal párosul; természetjárásunkat képes utmutatók és különleges gyűjtemények mutatják be.

Figyelemreméltó a művek igényes, színvonalas grafikai kivitele. Becsületelemre válik azoknak a francia munkásoknak és iparművészeknek, akik készítettek. A nyomdaipari munkások mindenkor a munkásszolgálat elcsapataiban haladtak. Eleniárnak a szak-szervezeti mozgalomban. Aterük munkájuk nagy fontosságát, és magyarázza és igazolja szakmai büszkeségüket.

Ezzel a kiállítással nemcsak az volt a célunk, hogy egy-két napig tartó fúto benyomást keltünk Franciaországról. Kormányunk azt reméli, hogy ez a kiállítás megnyitja az utat az országaink közötti szabad könyv- és folyóiratcseréhez.

Valóban, nem sok értelme volna bemutatni a könyveket a szovjet embereknek, ha nem tudnának hozzájutni, hogy szabad idejükben elolvassák őket.

Legfőképpen a tudományos és technikai művek cseréjének kifejlesztése szolgálna Franciaország és a Szovjetunió érdekeit egyaránt.

Népeinknek nem kell tartózkodniuk egymás eszméinek megismerésétől. Szerintünk igen fontos feladat lenne mindazon politikai vagy pénzügyi akadályok elhárítása, amelyek fékezik a könyvek, főként pedig a tudományos és kulturális művek szabad kicserélését.

Meggyőződésem, hogy ez a két kiállítás — a moszkvai francia könyvkiállítás és a párizsi szovjet könyvkiállítás — megnyitja az utat a széleskörű csere felé. Összinté óhajom, hogy biztos léptekkel induljunk el ezen az uton népeink barátságának elmélyítése érdekében.

Christian Pineau beszédét az egybegyűlték megtapsolták.

Utána N. A. Mihajlov, a Szovjetunió művelődésügyi minisztere mondott beszédet.

N. A. Mihajlov beszéde

Mindenekelőtt engedjék meg, hogy a jelenlévők és országunk valamennyi értelmisége nevében köszöntsem Guy Mollet urat, a Francia Köztársaság miniszterelnökét és Christian Pineau külügyminiszter urat.

Néhány nappal ezelőtt nyílt meg

Párizsban a szovjet könyv- és grafikai kiállítás.

Felhasználom ezt az alkalmat, hogy kifejezzem köszönetemet a francia kormány és személyesen Guy Mollet miniszterelnöknek, aki támogatja a kiállítás megszervezését. Meggyőződésünk, hogy a francia hatóságok is biztosítják Párizsban a szovjet könyvkiállítás megtartásának kedvező, normális feltételeit, a vendégterület és a kölcsönös tisztelet szellemének megfelelően.

A jó könyv hű és elválaszthatatlan barát. A könyv felvértje az embert tudással, kizselli látkörét, közelebb hozza a kultúrális és szellemi értékekhez. Ezért az államaink fővárosaiban — Párizsban és Moszkvában — rendezett könyvkiállítások felavatása jelképes jelentőségű, amely kifejezi kölcsönös törekvéseinket a szorosabb kulturális együttműködésre.

A Szovjetunióban a könyv megtisztelő helyet vívott ki magának. A szovjet hatalom éveiben több mint 18 milliárd kötetet jelent meg.

A szovjet könyvkiadó vállalatok csupán a múlt évben több mint egy milliárd példányban jelentettek meg különféle könyveket, köztük sok külföldi szerző művét. A francia szerzők művei jelentős helyet foglalnak el ezek között.

A francia írók és tudósok műveinek a szovjet hatalom éveiben kiadott példányszáma elérte a százmilliót. A francia szerzők műveit a Szovjetunió népeinek 50 nyelvére adták ki.

A szovjet emberek mindig melegen érdeklődtek a szabadságszerető francia nép ragyogó kultúrája iránt.

A francia könyv most megnyíló kiállítása módot nyújt arra, hogy megismerjük a francia könyvkiadás eredményeit, hozzájárul ahhoz, hogy megismerjük Franciaországot, a franciaországi életet, az ország kultúráját és művészetét.

Ismételnék ki szeretném fejezni azt a meggyőződésemet, hogy élénkebbé váló kulturális kapcsolataink még inkább ki fognak fejlődni az egyre erősödő szovjet-francia barátság jegyében, a béke és a barátság szolgálatában. Ennek az igénynek szolgálatába állították bölcsességüket, tehetségüket és egész nemestörekvésüket fűtött szívüket a szovjet és a francia nép legjobbjai.

Fejlődjön és erősödjék a szovjet és a francia nép barátsága!

Ismét felcsattan a taps, Guy Mollet francia miniszterelnök a mikrofonhoz lép és bejelenti a kiállítás megnyitását.

Megnyitottam nyilvánított a francia könyv Szovjetunióban rendezett kiállítását. Üdvözlöm az egyidejűleg megnyíló franciaországi szovjet könyvkiállítás megnyitását Párizsban! Legjobb óhajom, hogy a kulturális csere nyomán népeink jobban megismerjék és megszeressék egymást.

Ezután a zenekar eljátszotta a Francia Köztársaság és a Szovjetunió állami himnuszát.

Guy Mollet, Christian Pineau, V. M. Molotov és a többi jelenlévők ezután megtekintették a tiz kiállítási termet.

AZ INDONEZIAI BEKÖRÖSÖK TILTAKOZNAK AZ AMERIKAI HIDROGENBOMBA-KISÉRLETEK ELLEN

Dzsakarta. (Agerpres.)

Az Associated Press hírugynökség jelentése szerint az indonéziai békevédelmi bizottság levelet intézett a dzsarkartai amerikai nagykövetséghez, amelyben tiltakozik az amerikaiak Csendes-óceáni hidrogénbomba kísérletei ellen. A levél rámutat arra, hogy Indonézia népe nyomafélszen követeli a Csendes-óceáni atomkísérletek eltiltását.

—O—

HAROLD MAC MILLAN ANGOL PENZUGYMINISZTER NYILATKOZATA

London. (Agerpres.)

Harold Mac Millan, brit pénzügyminiszter, a londoni külföldi sajtószövetségnek adott nyilatkozatában kijelentette, hogy Nagy-Britannia katonai célokra készíti az angolt, mint bármilyen más európai állam. Hangsúlyozta, hogy Nagy-Britannia gazdasági nehézségei nagyrésztben megcsúsznának, ha nem költenének annyit fegyverkezésre. Hozzáfűzte, hogy ennek ellenére az angol vezető körök nem foglalkoznak komolyan az ország katonai kiadásainak lényeges csökkentésével.

Az Associated Press hírugynökség Mac Millan nyilatkozatával kapcsolatban így ír: „Mac Millan nem tilt elmlített a Szovjetunió határozatáról, hogy a jövő év folyamán 1.200.000 katonát szerel le. Ez az intézkedés Nyugat-Európában a fegyverkezési terhek csökkentése iránti követeléseket váltotta ki.”

—O—

MIERT UTASITJA VISSZA NGO DINH DIEM A VIETNAMEI DEMOKRATIKUS KÖZTARSASAG KORMANYA ALTAL JAVASOLT TARGYALASOKAT

Delhi. (Agerpres.)

Az Amrita Bazar Patrika című indiai lap a delvietnami kormány álláspontjával kapcsolatban a vietnami állampolgárság problémáját vizsgálja. A következőket írja: „Az Indokínára vonatkozó angol-szovjet közös üzenet után a Vietnami DK kormány is üzenettel fordult a delvietnami kormányhoz a genfi egyezmények alkalmazása érdekében. Ez azt bizonyítja, hogy Szak-Vietnam kormány a szovjet-törökországi genfi egyezmények tiszteletben tartására. Világos tehát, hogy nem Szak-Vietnam felelős a Vietnamban fennálló helyzetért. Ngo Dinh Diem, Dél-Vietnam elnöke, alaptalanul viszatartotta, hogy tárgyalásokat kezdjen Szak-Vietnam kormányával, a genfi egyezményben előírt összvietnami választásokkal kapcsolatban.

Akármielyen okokat is hoz fel Ngo Dinh Diem álláspontjának alátámasztására, visszautasításának fő oka az, hogy fél, vereséget szenved a választásokon. Féltelmű teljes egészében osztja az Egyesült Államok, amely minden akciójában támogatja Diem kormányát.

—O—

UJABB RÉSZLETEK A DEL-KOREAI VALASZTASI KOMEDIAROL

Tokió. (Agerpres.)

A nyugati sajtóügynökségek további részleteket közölnek a dél-koreai választási komédiával kapcsolatban. Mint ismeretes, a dél-koreai elnökválasztások a terror, a példátlanul álló választási csalások jegyében zajlottak le és céljuk az volt, hogy Li Szin Man felszámolja az ellenzékét. Az United Press hírugynökség szöuli tudósítójának, Dél-Korea különböző helyeiből küldött táviratai mindenben igazolják ezt. A tudósító rámutat arra, hogy a dél-koreai választásokat „az erőszak és a szavazatok meghamisítása” jellemezték.

Az United Press tudósítója a továbbiakban beszámolt arról, hogy az ellenzéki pártok, köztük az ugynevezett „demokrata” párt számos híve kijelentette, hogy a liszinnanista párt tagjai bántalmazták őket. Szöul városában, valamint Dél-Korea más városaiban súlyos összetűzésekre került sor Li Szin Man hívei és a demokrata párt tagjai között.

A demokrata párt egyik szölvője az ellenzéki lapokban kijelentette, hogy Li Szin Man hívei elűzték a szavazókörzetekből és bántalmazták pártjának sok tagját. Egy dél-koreai fényképész, aki megtagadta, hogy a szavazókörzet lezárása után is szavaznak, le akarta fényképezni Li Szin Man híveit, amint az urnákba dobják szavazataikat. Amikor megkérdezték tőle, hogy le akarja fényképezni azokat, akik a választás lezárása után szavaznak, a fényképész így felelt: „A liszinnanista hatóságok egyik képviselője ekkor a következőket mondta a fényképésznek: „Ha életben akar maradni, akkor takarodj!”

A Kínai NK elismerése megfelel Egyiptom érdekeinek

— Az egyiptomi kormány szölvőjének nyilatkozata —

KAIRO. (Agerpres.)

Mint jelentettük, Egyiptom minisztertanácsa május 16-án közleményt adott ki, amelyben bejelentette, hogy hivatalosan elismeri a Kínai Népköztársaságot, egyben azt is közölte, hogy a két ország kölcsönösen kinevezi nagykövétét.

A Kínai Népköztársaság elismerésével kapcsolatban az egyiptomi kormány egyik szölvője kijelentette, hogy a Kínai Népköztársaság kormánya a 600 millió Kína törvényes kormánya. Kína lakosa körül 50 millió muzulmán. A szölvő megemlítette, hogy a Kínai Népköztársaság aktívan részt vett az ázsiai és afrikai országok bandungi értekezletén. A szölvő elismerését fejezte ki a pekingi kormánynak, mert szembe helyezkedett a békés egymássaléltést gátló katonai paktumok megkötésével. „Ezek az elvek összhangban állnak Egyiptom külpolitikájával” — mondotta a szölvő. Majd megemlítette, hogy eddig 23 ország, köztük olyan nyugati hatalmak is, mint Nagy-Britannia és több semleges or-

szág elismerték a Kínai Népköztársaságot.

A szölvő kijelentette, hogy Egyiptom a múlt évben nagyjelentőségű kereskedelmi egyezményt kötött a Kínai Népköztársasággal. „A két ország kereskedelmi együttműködése — mondotta — olyan fejlődési fokra emelkedett, hogy a kommunista Kína elismerése Egyiptom érdekében ajánlatossá vált.”

A nyugati hírugynökségek a Kínai Népköztársaság Egyiptom részéről történt elismerésével kapcsolatban azt írják, hogy ez a hír élenk visszhangot fog kiváltani az arab országokban, amelyek hajlandók követni Egyiptom példáját. Az United Press kairói megfigyelők véleménye alapján jelenti, hogy az egyiptomi kormány lépése más arab országokat is arra késztethet, hogy elismerjék a Kínai Népköztársaságot.

A tudósítás beszámol arról is, hogy a kairói kormányközlemény nyomán a tajvani bábkormány megszakította a diplomáciai kapcsolatot Egyiptommal.

Raab osztrák kancellár rádióbeszéde

BÉCS. (Agerpres.) A TASZSZ jelenti:

Raab, Ausztria szövetségi kancellárja, az államszerződés aláírásának egy éves évfordulója alkalmából rádióbeszédet mondott. Hangsúlyozta az államszerződés aláírásának és Ausztria semlegessége kinyilvánításának óriási fontosságát, a nemzetközi feszültség enyhülésére és a béke megszilárdítására nézve.

Az osztrák parlament kimondotta hazánk semlegességét — mondotta Raab — és ezzel új fejezetet nyitott Ausztria történetében. Nem csatlakozunk semmiféle katonai paktumhoz, országunk területén pedig nem tűnik semmiféle katonai tevékenységnek.

A kancellár rámutatott arra, hogy Ausztria különleges fontosságot tulajdonít a baráti magatartást tanúsító országokkal való jóbaráti kapcsolatok fenntartására.

Allen amerikai külügyi államtitkár afrikai körutja nyugtalanságot kelt európai hivatalos körökben

PARIZS. (Agerpres.)

Sajtóügynökségek jelentése szerint George Allen, az amerikai külügyminisztérium államtitkára, Dulles külügyminiszter legközelebbi munkatársa, beutazza Köz- és Dél-Afrikát. Először fordul elő, hogy egy magasrangú amerikai személyiség hosszabb utazást tegyen az afrikai kontinensre és vidékeire. Allen Dél-Afrikán és Portugál-Kelet-Afrikán (Angola) kívül ellátogat Kongóba, az Ananypartra, Nigériába, Libériába és Afrika más vidékeire.

Az amerikai külügyi államtitkár jelenléte Afrika e részein, — Franciaország, Anglia, Belgium és Portugália hagyományos befolyási övezeteiben, — nagy nyugtalanságot keltett az említett négy nyugati ország fővárosaiban.

Geneviève Tabouis, az ismert nyugati újságíró, az Information című lapban közölt cikkében hangsúlyozza, hogy a Fehér Ház célja az afrikai kontinensre is kiterjeszteni az atlanti paktumot.

Az Allen elutazása előtt Washingtonban kiadott közlemény rámutat arra, hogy az államtitkár a Dél-Afrika Unió vezetőivel megvizsgálja Afrika védelmének kérdését a Szaharától egészen a Jóménység-fokig és tanácskozni fog ebben a kérdésben Francia-Kelet-Afrikával, Belga-Kongó, Nigéria, Portugál-Afrika és Rodézia kormányával.

Allen küldetésének indoklását a külügyminisztérium az 1951 augusztusi Nairobi (Kenya) és az 1954 márciusi (Dakar-i) értekezletek határozataira hivatkozik. Mint ismeretes, ezeket az értekezleteket azért hívták egybe, hogy megvitassák az afrikai kontinens védelmének kérdését, déltől egészen a Szaharáig.

Allen utazásának igazi oka az Egyesült Államok afrikai politikájában rejlik, abban, hogy gazdasági terjeszkedésre törekszik ezen a földrészen és fel akarja számolni a régi gyarmati hatalmak, elsősorban Franciaország befolyását.

A francia külügyminiszter felesége meglátogatott több moszkvai gyermekintézetet.

MOSZKVA. (Agerpres.) — A TASZSZ jelenti:

Christian Pineau, a francia külügyminiszter felesége és Maurice Dejean, moszkvai nagykövet felesége május 17-én látogatást tettek több moszkvai gyermeknevelő intézetben. Május 17-én délelőtt a Dzsersinszkij-rajoni 155-ös bölcsődét tekintették meg, ahol behatóan érdeklődtek a gyermekeknek a rögtönzött előadást.

gyermekek nevelésének módszereiről. Ugyanaznap délután Pineau és Dejean-né asszonyok megtekintették a moszkvai Lenin-rajoni 370-es számú óvodát.

Pineau és Dejean-né asszonyok élvezettel szemléltek a kicsinyek játékát, táncait, meghallgatták a gyermekek énekét és megköszönték a gyermekeknek a rögtönzött előadást.

A hét filmjei

„DOZSA GYORGY” mozi: május 27-ig: Holnap már késő. Előadások: 3, 5, 7 és 9 óra. Naponta matiné 11 óra.

„NICOLAE BALCESCU” mozi: május 20-ig: Ördögi kör. Előadások: 3, 5, 7 és 9 óra.

„HERBAC JANOS” mozi: május 20-ig: Riadó a hegyekben. Előadások: 3, 5, 7 és 9 óra.

„I. L. CARAGIALE” mozi: május 27-ig: Holnap már késő. Előadások: 3, 30, 5, 30, 7, 30 és 9, 30 óra.

„IFJUSAGI” mozi (vált Uj fók): május 20-ig: Argentínától Mexikóig. — Ki az első? Előadások: 3, 5, 7 és 9 óra.

„SOLIDARITATEA” mozi (Gáj): május 20-ig: A szerelem hatalma.

Előadások: hétköznap este 7 óra, vasárnap 3, 5, 7 és 9 óra, matiné 11 óra. Hétfőn nincs előadás.

„MAXIM GORKIJ” mozi (Mikolaka): május 20-ig: Maclovia. Előadások: este 8 óra, szerdán és szombaton 6 és 8 óra, vasárnap 2, 4, 6 és 8 óra. Hétfőn nincs előadás.

„ILIE PINTILIE” CFR mozi: (Gradiste): május 19 és 20-án: Budapesti tavasz. Előadások: munkanapokon este 7 óra, vasárnap 3, 5 és 7 óra.

„DECEMBER 30” üzemi filmszínház: május 19 és 20-án: Vörös vállpántok. — A mi fiatal művészeink. Előadások: 3, 5 és 7 óra, vasárnap 11 óra matiné.